

UCHWAŁA
KOMISJI HABILITACYJNEJ

z 11 kwietnia 2014 roku

powołanej w celu przeprowadzenia postępowania o nadania stopnia doktora habilitowanego
doktorowi Grzegorzowi M. KOWALSKIEMU,
adiunktowi w Uniwersytecie Jagiellońskim

Komisja w wymienionej sprawie powołana została przez Centralną Komisję ds. Stopni i Tytułów w dniu 07 stycznia 2014 r. na podstawie art. 18 a ust. 5 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 2003, Nr 65, poz. 595 z późn. zm.) w następującym składzie:

- 1) Przewodniczący komisji - prof. dr hab. Aleksander Lipiński – Uniwersytet Śląski w Katowicach
- 2) Sekretarz komisji - dr hab. Zdzisław Zarzycki – Uniwersytet Jagielloński w Krakowie
- 3) Recenzent - prof. dr hab. Waław Uruszczak – Uniwersytet Jagielloński w Krakowie
- 4) Recenzent - dr hab. prof. UŚ Marian Mikołajczyk – Uniwersytet Śląski w Katowicach
- 5) Recenzent - dr hab. prof. UW r. Marian Ptak – Uniwersytet Wrocławski we Wrocławiu
- 6) Członek komisji - prof. dr hab. Dorota Malec – Uniwersytet Jagielloński w Krakowie
- 7) Członek komisji - dr hab. prof. UW r. Piotr Jurek – Uniwersytet Wrocławski we Wrocławiu

Komisja habilitacyjna w pełnym składzie odbyła w dniu 11 kwietnia 2014 r. na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie posiedzenie, podczas którego zapoznała się z autoreferatem Habilitanta, złożonymi w postępowaniu recenzjami oraz opiniami pozostałych członków Komisji. O przebiegu postępowania informuje protokół z posiedzenia Komisji Habilitacyjnej z załączoną do niego listą obecności.

Na podstawie art. 18 a ust. 8 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 2003, Nr 65, poz. 595 z późn. zm.) Komisja Habilitacyjna podjęła w jawnym głosowaniu jednogłośnie **uchwałę o pozytywnym zaopiniowaniu wniosku o nadaniu doktorowi Grzegorzowi M. Kowalskiemu stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk prawnych, w dyscyplinie prawo.**

UZASADNIENIE

Postępowanie zostało wszczęte na wniosek doktora Grzegorza M. Kowalskiego w dniu 30 września 2013 r., zaś Centralna Komisja do Spraw Stopni i Tytułów powołała Komisję Habilitacyjną w dniu 07 stycznia 2014 r. w wymienionym wyżej składzie. W toku postępowania powołani zostali trzej

recenzenci: prof. dr hab. Wacław Uruszczak, dr hab. Marian Mikołajczyk, prof. UŚ w Katowicach i dr hab. Marian Ptak, prof. UW. Wniosek dr G.M. Kowalskiego, Jego autoreferat oraz opinie recenzentów zostały udostępnione na stronie internetowej Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz przekazane członkom Komisji Habilitacyjnej.

Członkowie Komisji Habilitacyjnej w toku postępowania zapoznali się z wnioskiem dr Grzegorza M. Kowalskiego oraz z Jego autoreferatem, informującym o zainteresowaniach i osiągnięciach w działalności naukowo-badawczej, a także z treścią złożonych w postępowaniu recenzji. Uczestnicy posiedzenia Komisji Habilitacyjnej w dniu 11 kwietnia 2014 r. stwierdzili, że wszystkie recenzje zawierają konkluzje o uznaniu osiągnięć naukowych Habilitanta za znaczny wkład w rozwój dyscypliny prawo oraz wyrazili pozytywne oceny co do Jego aktywności naukowej. W konsekwencji powołani w postępowaniu recenzenci i pozostali członkowie Komisji jednogłośnie popierają wniosek o nadanie dr Grzegorzowi M. Kowalskiemu stopnia doktora habilitowanego.

Członkowie Komisji habilitacyjnej wysoko ocenili całość dorobku naukowo-dydaktycznego po uzyskaniu przez Niego w 2002 r. stopnia naukowego doktora nauk prawnych. Na szczególną uwagę zasługuje rozprawa habilitacyjna dr G. M. Kowalskiego pt. *Zwyczaj i prawo zwyczajowe w doktrynie prawa i praktyce sądów miejskich karnych w Polsce (XVI-XVIII w.)*, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2013, ss. 202. Książka habilitacyjna zgodnie ze swoim tytułem dotyczy prawa zwyczajowego w miastach dawnej Polski. Książka ta pomimo, że ma charakter źródłowy, to jest w pełnym wymiarze monografią naukową wzbogacająca stan wiedzy w zakresie objętym tematem. Praca ta posiada określoną wyraźnie tezę badawczą. Mianowicie Habilitant pokazuje, że w miastach dawnej Polski w praktyce sądowej posługiwano się na równi prawem pisanim jak i prawem zwyczajowym. Spojrzał On na to źródło prawa z dwóch punktów widzenia, tj. z perspektywy doktryny prawa oraz praktyki sądów miejskich sprawujących jurysdykcję w sprawach karnych w Polsce, w określonych ramach czasowych obejmujących trzy stulecia (XVI-XVIII). Monografia habilitacyjna została oceniona bardzo wysoko. Praca ta daje sposobność bliższego poznania kultury prawnej dawnej Polski w sposób pogłębiony ze względu na analizowane źródła. Przede wszystkim należy docenić odwagę Habilitanta, bo podjął się zadania trudnego i o fundamentalnym znaczeniu. Monografia ta stanowi poważny wkład Autora w rozwój badań historycznoprawnych. Wielka wartość tego opracowania przejawia się w tym, że Habilitant prowokuje do dyskusji, skłania do przedstawienia odmiennych, popartych kontrargumentami koncepcji. Dzięki analizie źródeł praktyki sądowej udało się Habilitantowi w sposób bardzo wiarygodny pokazać, jaką rolę w praktyce sądowej sprawowały poszczególne rodzaje źródeł prawa, a więc zwyczaj, źródła pisane, a także prawo Boże. Zwyczaj i prawo zwyczajowe były ongiś przedmiotem studiów prowadzonych pod egidą międzynarodowego towarzystwa

historycznoprawnego, specjalizującego się w badaniach porównawczych „Société Jean Bodin pour L'histoire comparative des institutions” i co ciekawe badania dra G. M. Kowalskiego wpisują się z powodzeniem w ten krąg badawczy. I choć monografia Habilitanta nie daje pełnego obrazu co do funkcji zwyczaju i prawa zwyczajowego w miastach dawnej Polski ze względu na ograniczenie pola badawczego do dziedziny historii prawa karnego, to jednak poszerza ona istotnie dotychczasową wiedzę i otwiera nowe możliwości badawcze. Habilitant włączył się w nurt badań, które dysponuje już stosunkowo bogatą bazą źródeł drukowanych oraz specjalistycznej literaturze przedmiotu. Rozprawa habilitacyjna napisana jest klarownym językiem, bez zbędnych powtórzeń z widoczną dbałością o precyzję słowa.

Komisja podkreśliła, że Habilitant legitymuje się znacznym dorobkiem w dziedzinie popularyzacji osiągnięć naukowych. Działalność naukowa dr Grzegorza M. Kowalskiego za okres po uzyskaniu przez Niego stopnia doktora liczy 33 publikacje drukowane, z czego pełną wartość naukową posiada 22 z nich. Na ten wykaz składa się 3 samodzielne monografie naukowe, 2 prace zbiorowe i 17 artykułów. Większość z nich publikowana była w renomowanych czasopismach, w tym w „Czasopiśmie Historyczno-Prawnym”. 6 publikacji ma charakter popularyzacyjny. Komisja uznała, że pozostały dorobek naukowy dra G. M. Kowalskiego pomimo, że ilościowo jest znaczący. Jest poświęcony w zasadzie dwóm głównym nurtom badawczym, tj. prawnym aspektom wychodźstwa polskiego w XIX i XX w. oraz prawu miejskiemu Rzeczypospolitej Obojga Narodów, a ponadto dziejom wymiaru sprawiedliwości. Na uwagę zasługują także wydawnictwa źródłowe, wydawane samodzielnie albo wspólnie z innymi autorami. Habilitant był głównym organizatorem trzech wystaw tematycznych w Bibliotece Jagiellońskiej w Krakowie, a mianowicie dotyczących wychodźstwa w Galicji (2003/2004), Bartłomieja Groickiego, prawnika polskiego odrodzenia (2005) i dotyczącej parlamentaryzmu dawnej Polski (2005). Przypadająca w 2007 r. 750 rocznica lokacji Krakowa była okazją do zorganizowania wielkiej wystawy w Muzeum Historycznym miasta Krakowa. Habilitant uczestniczył w jej przygotowaniu jako konsultant; opracował też kilkanaście not zamieszczonych w katalogu wystawy, oraz zamieścił też w owym katalogu artykuł o prawie miejskim w Polsce.

Zwrócono uwagę, że pierwotnie badania naukowe Habilitanta koncentrowały się na problemach prawnych polskiej emigracji przełomu XIX i XX w. i dotyczyły wszystkich trzech zaborów. W niektórych publikacjach poświęconych dziejom emigracji Habilitant wyraźnie przekroczył granicę reprezentowanej dyscypliny badawczej. Dr G. M. Kowalski nie tylko wnikliwie przestudiował pewien mało rozpoznany wycinek dziejów prawa ale przede wszystkim wniósł znaczący i trwały wkład w badaniach nad historią polskiej emigracji. Do badań nad prawem miejskim dołączyć można dokonanie Habilitanta na gruncie biografistyki, bo opracował i

opublikował w Polskim słowniku biograficznym biogram lwowskiego wybitnego prawnika staropolskiego - Pawła Szczerbica, co nie było zadaniem łatwym. Przygotowanie takiego biogramu równa się napisaniu kilku solidnych artykułów naukowych. Habilitant interesował się organizacją wymiaru sprawiedliwości w nowszych czasach, a w szczególności organizacji i funkcjonowania Sądu Apelacyjnego w Krakowie od czasów zaborczych po czasy współczesne. Dr G. M. Kowalskiemu nie obce są też zagadnienia poświęcone konstytucjonalizmowi anglosaskiemu w polskiej literaturze prawniczej doby Oświecenia, kiedy to traktowano ustrój angielski jako pokrewny rodzimemu. Niezwykle istotną część dorobku Habilitanta stanowią edycje źródeł. Porządnie opracowane aneksy źródłowe odnajduje się już w drukowanej wersji pracy doktorskiej G. M. Kowalskiego poświęconej przestępstwom emigracyjnym. Kolejne prace to starannie opracowana konstytucja sejmu radomskiego z 1505 r. oraz teksty związane z szeroko rozumianym prawem miejskim; chodzi tu zwłaszcza o pracę poświęconą krakowskiej komisji *boni ordinis* z 1778 r., ale także *Ius municipale* Pawła Szczerbica.

Komisja uważa, że dokonania edytorskie G. M. Kowalskiego powinny zostać w poważnym stopniu uwzględnione w postępowaniu o nadanie kolejnego stopnia naukowego. Twórczość naukową Habilitanta charakteryzuje nie tylko trafny dobór tematów, staranność w ich opracowaniu, ale i duża różnorodność. Habilitant śmiało i z powodzeniem wkracza w rozmaite, zazwyczaj odległe od siebie pola badawcze. Komisja uważa, że w publikacjach dra G.M. Kowalskiego widoczna jest dojrzałość znamionująca doświadczonego badacza i dostrzega ją nie tylko w późniejszych dziełach ale nawet w pierwszych drukowanych tekstach. Dorobek dra G. M. Kowalskiego wyróżnia się też – stosunkowo rzadkim obecnie – łączeniem pracy ściśle naukowej z popularyzacją wiedzy, przejawiającą się nie tylko w ogłaszaniu drukiem prac przeznaczonych dla szerszego kręgu odbiorców, ale także w samodzielnym organizowaniu kilku znaczących wystaw oraz związanej z przygotowaniem ekspozycji współpracy z muzeami (m.in. w charakterze konsultanta naukowego).

Komisja podkreśliła, że cały dorobek Habilitanta dowodzi bardzo dobrego opanowania metody badań historyczno-prawnych, podejmowanej jako badania źródłowe, przede wszystkim archiwalne. Prowadzone przez Niego poszukiwania naukowe umożliwiły Mu rzeczywiste wzbogacenie wiedzy historyczno-prawnej, nie tylko w zakresie dawnego prawa, ale także w dziedzinie kultury prawnej.

Pozytywnie także należy się odnieść także do aktywności naukowej i wychowawczej oraz uczestnictwa w różnego rodzaju międzynarodowych i krajowych konferencjach naukowych.

Komisja pozytywnie oceniła działalność dydaktyczną Habilitanta uprawianą od ponad dziesięciu lat w Uniwersytecie Jagiellońskim. Na pozytywną uwagę zasługuje różnorodność prowadzonych wykładów, a dotyczących prawa pozytywnego (konstytucyjnego, porównawczego

prawa konstytucyjnego, systemu prawnego USA, systemu prawa amerykańskiego), współczesnych stosunków politycznych (współczesne systemy polityczne, systemy polityczne Europy Środkowej i wschodniej), historii ustrojów i nauk politycznych. Z kolei Jego dorobek organizacyjny należy ocenić jak najbardziej pozytywnie.

Komisja uznała, że analiza publikacji oraz dorobku dydaktycznego i organizacyjnego dra Grzegorza M. Kowalskiego skłania do wysnucia wniosków, że są one twórcze oraz stanowiące znaczny wkład w rozwój nauki historii państwa i prawa.

Komisja oceniając całość dorobku naukowego i dydaktycznego oraz główne osiągnięcie naukowe dra Grzegorza M. Kowalskiego stwierdziła, że wyczerpują one kryteria określone w art. 16 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki niezbędne do uzyskania stopnia naukowego doktora habilitowanego.

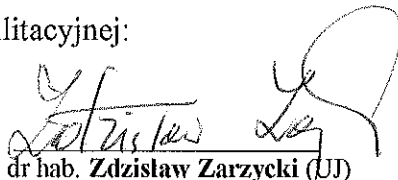
W opinii Komisji dr Grzegorz M. Kowalski spełnia ustawowe wymagania i zasługuje na uzyskanie stopnia naukowego doktora habilitowanego. Z tych względów Komisja podjęła uchwałę o treści wskazanej powyżej i postanowiła przedstawić niniejszą uchwałę Radzie Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie.

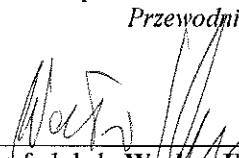
Wraz z uchwałą Komisji przekazuje się pełną dokumentację postępowania habilitacyjnego.

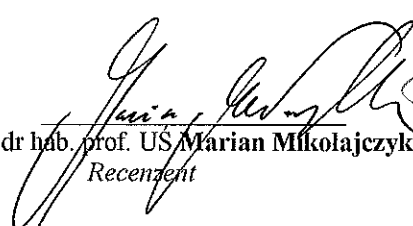
Kraków, dnia 11 kwietnia 2014 r.

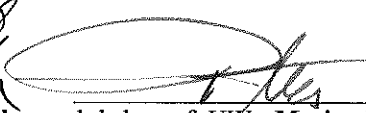
Poniżej podpisy członków Komisji Habilitacyjnej:

prof. dr hab. Aleksander Lipiński (UŚ)
Przewodniczący Komisji

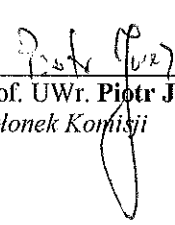

dr hab. Zdzisław Zarzycki (UJ)
Sekretarz Komisji

prof. dr hab. Wacław Uruszczak (UJ)
Recenzent

dr hab. prof. UŚ Marian Mikołajczyk
Recenzent

dr hab. prof. UWri. Marian Ptak
Recenzent

prof. dr hab. Dorota Małec (UJ)
Członek Komisji

dr hab. prof. UWri. Piotr Jurek
Członek Komisji